

Mr.sci. Šerif Isović¹

Aktivnosti Porezne uprave Federacije BiH u pravcu efikasnije naplate javnih prihoda i smanjenja sive ekonomije

Sažetak

Porezna uprava Federacije BiH je nadležna za porezni sistem Federacije BiH i od njenog rada i stepena efikasnosti direktno zavisi količina prikupljenih prihoda u Federaciji BiH.

Cilj rada je da prikaže najvažnije aktivnosti koje se poduzimaju u pravcu postizanja što efikasnije naplate javnih prihoda i smanjenje sive ekonomije. Rastuće potrebe društva i zajednice moraju biti praćene rastom prihoda koji služe za njihovo finansiranje, dok s druge strane društvena zajednica mora osjetiti pravičnost ubiranja prihoda i društvenu korist kroz kvalitetno obrazovanje, zdravstvo, sudstvo i sl. Bez kontinuiranog suzbijanja sive ekonomije koja je jedan od najvećih problema u BiH to je nemoguće postići. S tim u vezi, uvedene su mnoge izmjene u poslovanju kompletne Uprave, a naročito u segmentu inspekcijskog nadzora i povećanja porezne discipline i svijesti poreznih obveznika. Zbog toga su sve aktivnosti Porezne uprave usmjerene ka izgradnji pravednog, jasnog i stabilnog poreznog sistema koji će odgovoriti potrebama razvoja zemlje.

U uvodnom dijelu rada je predstavljen zakonski okvir rada i sistem organizacije Porezne uprave. Rad daje i prikaz najvažnijih reformskih prijedloga koji su nužni za unapređenje rada Porezne uprave i poreznog sistema BiH. U radu se predlažu određene reforme, kao što su samostalnost u radu, aktivna uloga u donošenju zakonskih propisa iz nadležnosti Porezne uprave, obavezno on-line uvezivanje sa poslovnim bankama, novi sistem finansiranja, vođenje drugostepenog postupka u Poreznoj upravi, kao i određene mjere u oblasti rješavanja postojećeg poreznog duga i iznalaženje mehanizma za zaustavljanje njegovog daljeg rasta, povećanje poreznih baza oporezivanjem djelatnosti i aktivnosti koje nisu oporezovane ili to nisu u dovoljnoj mjeri, itd. Rad stavlja poseban fokus na problem sive ekonomije, njene uzročnike i pravce za suzbijanje ove pošasti koje nije pošteđena nijedna zemlja u svijetu, pa ni BiH. U ovom dijelu su prikazane najvažnije aktivnosti koje Porezna uprava čini u ovom pravcu, rezultati i efekti koje je postigla. Pored toga rad daje prikaz naplate javnih prihoda u 2016. godini i naplate koja je ostvarena za prva dva mjeseca 2017. godine. Na kraju se zaključuje da su reforme koje poduzima i prijedlozi koje je uputila Vladi Federacije BiH neophodan preduvjet da porezni sistem Federacije bude jednostavniji, pravedniji, racionalniji i efikasniji. Samo na taj način Porezna uprava će postati visoko profesionalan, dinamičan i respektabilan porezni organ koji će biti pouzdan partner poreznim obveznicima i građanima.

Ključne riječi: porezni sistem, porezne reforme, siva ekonomija, porezni dug.

Abstract

The Tax Administration of the Federation of Bosnia and Herzegovina is responsible for the tax system of the Federation of BiH and the collection of public revenues in the Federation of BiH is directly dependent on its work and the degree of efficiency.

---

¹ V.d. direktora Porezne uprave Federacije BiH, Središnji ured Sarajevo, Husrefa Redžića 4, 71000 Sarajevo, e-mail: puinfo@fpu.gov.ba rad je objavljen u Zborniku radova sa 5. Međunarodnog simpozija, održanog u organizaciji FINconsulta d.o.o., 20 i 21 Aprila 2017 u Fojnici, i u 68 broju časopisa Poslovni konsultant.

The aim of this paper is to present the most important activities that are being undertaken towards achieving maximum efficiency in the collection of public revenues and reduction of shadow economy. The growing needs of the society and community must be accompanied by growth of revenues for their financing, while on the other hand the community must see fairness in revenue collection and the social benefits it brings in terms of high-quality education, health care, the judiciary and the like. This cannot be achieved without continuous fight against the shadow economy as one of the major problems in Bosnia and Herzegovina. In that regard, many changes have been introduced in the operations of the entire Tax Administration, in particular in the area of inspections and raising tax compliance and taxpayers' awareness. For that reason, all activities of the Tax Administration are aimed at building a just, clear and stable tax system that will be responsive to the country's development needs.

The paper opens with presentation of the legal framework for operation and the system of organization of the Tax Administration. The paper gives an overview of the most important reform proposals necessary for improving the work of the Tax Administration and improving the tax system in BiH. Some of the reforms proposed in this paper include autonomy in operations, active role in the adoption of regulations within Tax Administration's jurisdiction, mandatory on-line connection with commercial banks, new system of financing, responsibility for appeals procedure resting with the Tax Administration, as well as measures aimed at solving the existing tax debt and finding a mechanism to thwart its further growth, increasing the tax bases by taxing activities that are not taxed or not sufficiently so, etc. The paper places particular focus on the issue of shadow economy, its causes and ways to combat this plague from which no country in the world is spared, Bosnia and Herzegovina being no exception. This part presents the most important activities that the Tax Administration is undertaking in the said direction and the results and effects it has achieved. Furthermore, the paper provides an overview of collection of public revenues in 2016 and during the first two months of 2017. The paper concludes by stating that the reforms the Tax Administration is implementing and the proposals it has submitted to the Government of the Federation of BiH constitute an important precondition for achieving a more simple, just, rational and efficient tax system in the Federation of BiH. Only in this way will the Tax Administration become a highly professional, dynamic and respectable tax authority which will be a reliable partner to taxpayers and citizens.

Key words: tax system, tax reforms, shadow economy, tax debt.

1. Uvod

Porezna uprava Federacije BiH (Porezna uprava) je federalna uprava u sastavu Federalnog ministarstva finansija i nadležna je za izvršavanje aktivnosti iz oblasti svih vrsta federalnih, kantonalnih, gradskih i općinskih poreza i doprinosa, taksi, posebnih naknada, članarina turističkih zajednica, članarina obrtničkih komora i novčanih kazni za porezne prekršaje.

Djelokrug rada Porezne uprave određen je Zakonom o Poreznoj upravi Federacije BiH, a postojeća organizacija Porezne uprave ima utemeljenje od 2002. godine, kada je donesen Zakon o Poreznoj upravi Federacije BiH. Organizovana je na dva nivoa, i to na nivou Središnjeg ureda sa sjedištem u Sarajevu i na nivou deset kantonalnih poreznih ureda sa pripadajućim poreznim ispostavama - 73 ispostave. Uslovi rada i postojeća zakonska rješenja i organizacija Uprave su za sada nedovoljni da bi Uprava ostvarila svoju viziju pravedne, racionalne i efikasne uprave i da bi realizirala sve izazove, prilike i šanse

koje stoje pred njom. Naime, zakonskim rješenjima treba omogućiti da Porezna uprava ima sve preduvjete da bude dobro organizovana, efikasna, racionalna, učinkovita, da bude centar informacija i analiza za upravljanje fiskalnom i budžetskom politikom, da zaposlenici koji u njoj rade budu stručni, moralni, efikasni i zadovoljni, a odnos prema poreznim obveznicima transparentan, s poštovanjem i uvažavanjem. Pored zakonskih rješenja, treba značajno unaprijediti i uslove rada Uprave, smještajne kapacitete, a naročito edukaciju zaposlenih, imati osposobljen stručni kadar i informacijski sistem pomoću kojeg će se uspostaviti značajno unapređenje uredskog nadzora. Rukovodeći se postojećim stanjem i potrebama uspostave moderne i učinkovite porezne uprave, menadžment Porezne uprave je predložio novi Zakon o Poreznoj upravi kojim bi se otklonile neke nedorečenosti koje sadrži postojeći Zakon, kao i rješenja koja bi Upravu učinila značajno učinkovitijom, kao što su:

- da Porezna uprava bude samostalan organ uprave,
- da Izvještaj o radu Porezne uprave usvaja Parlament Federacije BiH,
- da se Porezna uprava *on-line* vezom poveže sa bankama,
- da se drugostepeni upravni postupak vodi u Poreznoj upravi,
- da Porezna uprava učestvuje i ima aktivnu ulogu u donošenju zakona i propisa koje će primjenjivati u svom radu,
- da se u Poreznoj upravi uspostavi i organizuje interna kontrola i kontinuirana edukacija poreznih službenika,
- da Porezna uprava ima kombinovani sistem finansiranja (Budžet FBiH i vlastiti prihodi).

Usvajanjem navedenih prijedloga obezbijedit će se preduslovi da Porezna uprava postane pravedna, racionalna i efikasna institucija, da efikasno i racionalno izvršava obaveze i zadatke u interesu Federacije BiH i građana. Na taj način će se omogućiti transparentniji rad, veći priliv javnih prihoda i koristi poreznim obveznicima koji uredno izvršavaju svoje porezne obaveze. Kada su u pitanju naprijed navedeni prijedlozi treba kazati da je Međunarodni monetarni fond – Odjel za fiskalne poslove u svom Izvještaju za poboljšanje rezultata rada Porezne uprave Federacije BiH u principu jasno podržao naprijed navedene prijedloge, te je za očekivati da će ovi prijedlozi i preporuke MMF-a ubrzo biti pretočeni u zakonsku regulativu Federacije BiH.

Najvažnija tri instrumenta ekonomske politike su: monetarna, kreditna i fiskalna politika. S obzirom da je u BiH zastupljen sistem valutnog odbora koji ograničava mjere iz dijela monetarne politike, te da i kreditna politika ima određena ograničenja i trošak, onda se sasvim jasno može zaključiti da se najvažnije stvari mogu i moraju rješavati mjerama iz fiskalne politike, odnosno u domenu budžetske i porezne politike. Reformom poreznog sistema treba obuhvati reformu pravne regulative i reformu Porezne uprave koja ubire javne prihode. Paralelno s tim, uz restriktivnu budžetsku potrošnju mogu se postići značajni potencijali u pravcu stabilizacije i privrednog rasta, jer bez ekonomskog rasta nema značajnog napretka društva. Cilj svake porezne reforme bi trebao biti: pojednostavljenje poreznog sistema, osiguranje dugoročne održivosti i postojanosti poreznih rješenja kako bi se smanjili rizici neplaćanja, utaja i prevara, odnosno neizvjesnost što ih donosi svaka promjena porezne politike, sprečavanje evazije javnih prihoda, efikasna i racionalna naplata poreznih obaveza, pravednije porezno opterećenje, propisivanje poreznih poticaja i olakšica u pravcu koji doprinosi proizvodnji novih vrijednosti, izvozu, rastu zaposlenosti i razvoju društva uopće. Prema navedenim ciljevima je djelovala i Porezna uprava, jer je inicirala zakonska rješenja koja bi za poljedicu trebala imati povećanje poreznih baza, veću finansijsku i poreznu disciplinu, a time i smanjenje doprinosa na plaće i parafiskalnih nameta. Do sada je upućeno niz inicijativa i prijedloga iz

oblasti Zakona o porezu na dohodak, Zakona o igrama na sreću, Zakona o Poreznoj upravi Federacije BiH, Zakona o Jedinstvenom sistemu registracije, kontrole i naplate doprinosa, Zakona o fiskalnim sistemima, itd. Neki su usvojeni, a neki još uvijek nisu.

Svi zakoni trebaju biti jasni, ne smiju proizvoditi dvosmislenost i nejasnoće prilikom primjene. Kroz donošenje kvalitetnih zakona minimiziraju se potrebe za donošenjem podzakonskih akata (osim u domenu tehničke realizacije). Česte izmjene zakona ukazuju na činjenicu da su ih radile nekompetentne osobe, da nisu vizionarski, a s druge strane takvi zakoni dovode u pitanje pravnu sigurnost poslovanja. Između ostalog i ovo je razlog zašto Porezna uprava insistira da učestvuje i ima aktivnu ulogu u donošenju zakona i propisa koje će primjenjivati u svom radu. Propisi moraju omogućiti da obezbijede da ne proizvode visoke troškove ubiranja poreza, kako na strani poreznih obveznika, tako i na strani porezne i državne administracije.

2. Aktivnosti Porezne uprave Federacije BiH u cilju povećanja naplate javnih prihoda

Polazeći od stava da države koje nemaju uređen porezni sistem (poreznu politiku i poreznu upravu) su na veoma niskom nivou razvijenosti, nestabilne su, imaju izraženu korupciju, ugrožena i nestabilna prava i po svim bitnim kriterijima zauzimaju nepovoljna mjesta na tabelama normalnih i uređenih država, Porezna uprava je pokrenula više aktivnosti za uspostavljanje pravedne, racionalne i efikasne uprave i zalaže se za uspostavu pravednog poreznog sistema. Protekla godina je u Poreznoj upravi obilježena kao godina reformi u svim oblastima poslovanja. Aktivnosti su bile usmjerene u više pravaca, i to:

- porasta naplate javnih prihoda,
- unapređenja procesa rada i sređivanja stanja u Poreznoj upravi,
- pokretanja inicijative za uređenje statusa Porezne uprave i propisa iz njene nadležnosti,
- podizanja svijesti obveznika da dobrovoljno prijavljuju i plaćaju porezne obaveze, i
- poticanja građana da prijavljuju nepravilnosti i dr.

Promjene su pokrenute u svim procesima rada, a poseban akcenat je stavljen na inspekcijски nadzor, kontrolu i naplatu javnih prihoda, uspostavljanje efikasnog sistema dobrovoljnog ispunjavanja poreznih obaveza, sankcionisanje svih onih koji ne izvršavaju svoje obaveze u skladu sa zakonom. Tokom 2016. godine Porezna uprava je provodila novi koncept inspekcijskog nadzora koji su karakterizirale brze kontrole, potpune kontrole i kontrole po nalogu drugih organa. U ovom konceptu nadzora Uprava je željela da u kratkom roku pokrene brze aktivnosti na smanjenju sive ekonomije, rada na crno, neevidentiranja prometa putem fiskalnih uređaja, rada bez odobrenja, i tako poveća naplatu javnih prihoda i podigne svoj autoritet. Brzim kontrolama se nastojalo što brže i efikasnije uticati na povećanje discipline poreznih obveznika i brže punjenje budžeta.

Inače, povećanje prihoda moguće je izvršiti provođenjem više aktivnosti kao što su: suzbijanje sive ekonomije, bolja naplata javnih prihoda, učinkovitiji rad svih kontrolnih organa, bolja kontrola granice i bolji carinski postupci, pravednije oporezivanje, proširenje poreznih baza i smanjenje doprinosa i parafiskalnih nameta. Pored toga, povećanje poreznih prihoda je usko povezano sa razvijenom poreznom sviješću i poreznom disciplinom. U ovom segmentu Porezna uprava je u prošloj godini uradila značajne aktivnosti. Redovnim izvještavanjem javnosti o svim aktivnostima, problemima i radu Porezne uprave postignut je napredak. Povećano je povjerenje građana i javnosti prema Poreznoj upravi, što je poticaj da se te aktivnosti dalje nastave. Građani počinju da vjeruju da sve prijave koje dostave o saznanjima o nezakonitom poslovanju se ozbiljno analiziraju

i da se po njima obavezno postupa. Time se konstantno potiče porezna svijest i ukazuje na važnost dobrovoljnog plaćanja poreznih obaveza. S druge strane, kroz pojačan inspeksijski nadzor jača se porezna disciplina što je vidljivo u rastu naplate javnih prihoda.

Kada je u pitanju porast naplate javnih prihoda, tu su postignuti izuzetni rezultati. Naime, tokom cijele godine u svim mjesecima zabilježen je značajan rast naplate javnih prihoda za koje je nadležna Porezna uprava. U 2016. godini porezni obveznici su uplatili oko 4,5 milijardi KM javnih prihoda, što predstavlja veću naplatu za 350 miliona KM u odnosu na 2015. godinu ili iskazano u procentima više za 8,51%. U postupcima inspeksijskog nadzora utvrđeno je preko 400 miliona KM dodatnih poreznih obaveza. U postupku prinudne naplate duga naplaćeno je više od 130 miliona KM. Zaposlenici Porezne uprave su po raznim osnovama donijeli preko 110.000 rješenja, obradili 2,5 miliona poreznih prijava. Doneseno je 41.619 rješenja o razrezu poreza sa iznosom od 67.413.032 KM. Na nivou 10 kantonalnih poreznih ureda izdato je oko 18.500 naloga za plaćanje u iznosu od 418.440.820 KM. Ako se prilikom analize ovih rezultata uzmu u obzir uslovi u kojima rade zaposlenici Uprave i činjenica da je Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji Porezne uprave sistematizovano 1.744 izvršilaca, a trenutno radi 1.228 izvršilaca, iz čega proizilazi da Poreznoj upravi nedostaje ukupno 516 zaposlenika, te da je u prosjeku mjesečno, po osnovu bolovanja bilo je odsutno 120 zaposlenika, onda ovi rezultati dobijaju još više na afirmaciji.

Porezna uprava je pokrenula značajne aktivnosti u naplati zaostalog poreznog duga. Tako je u 2016. godini u oblasti prinudne naplate izdato 44.218 rješenja kojima su pokrenute zakonom propisane mjere prinudne naplate. Prinudnim putem naplaćeno je ukupno 123.885.074 KM. Zaključeno je 582 sporazuma o odgođenom plaćanju i plaćanju duga na rate, po osnovu kojih je naplaćeno 14.314.976 KM. Izvršena je prodaja imovine u 453 slučaja u vrijednosti od 5.155.294 KM i proglašena nelikvidnost u iznosu od 1.922.987 KM. Međutim, i pored ovih aktivnosti dug u prinudnoj naplati na dan 31.12.2016. sa obračunatim zateznim kamatama je iznosio preko 2,4 miliona KM. Također, pored ovog duga postoji i dug koji nije pristigao u prinudnu naplatu koji iznosi oko 1 milijardu KM. U cilju naplate zaostalog duga Porezna uprava je izvršila sve pripreme i odlučno krenula u naplatu ovog duga s ciljem da 20.04.2016. izvrši blokadu računa svih dužnika uključujući i dužnike iz javnog sektora koji su u vlasništvu organa vlasti u FBiH, a koji duguju preko 1,1 milijardu KM. Ove aktivnosti u aprilu 2016. je privremeno zaustavila Vlada FBiH na period od 60 dana u kojem periodu je trebalo pripremiti zakonska rješenja za naplatu ovog duga. Nakon isteka roka od 60 dana i nakon što nisu pripremljeni propisi za rješavanje duga, Uprava je ponovo pokrenula aktivnosti na naplati ovog duga na način što je obveznicima koji su imali dug u prinudnoj naplati izdala rješenja o ograničenom pravu raspolaganja sredstvima na računu. I ove aktivnosti u julu 2016. je zaustavila Vlada FBiH na period od 120 dana u kojem periodu je trebalo pripremiti zakonska rješenja za naplatu ovog duga, a koja još uvijek nisu ponuđena. Da su se ove mjere ili ove aktivnosti Porezne uprave ispoštovale i dovele do kraja, to je moglo dovesti do značajnih prihoda u fondovima penzijsko-invalidskog i zdravstvenog osiguranja, pa bi se time finansijski položaj ovih fondova poboljšao. S druge strane, ova mjera je nužno i promptno trebala voditi racionalizaciji poslovanja svih ovih subjekata, jer sredstva ne bi mogli trošiti na nešto što nije u njihovoj djelatnosti i društvenoj funkciji ili u funkciji sticanja prihoda. Društvo u cjelini je trebalo imati koristi, a ne samo određeni krug ljudi, menadžera iz ovih kompanija koji, radi sticanja vlastite koristi, godinama nisu izvršavali svoje obaveze prema državi.

Pored pokušaja naplate duga Porezna uprava je u 2016. godini pokrenula i aktivnosti koje su bile usmjerene na pravno rješavanje problema poreznog duga. U ovom pravcu je uputila više inicijativa za rješavanje duga, a neke od njih su: da obveznici koji duguju u roku od 15 dana plate 10% glavnog duga, zamrzavanje duga, otpis kamata, otpis troškova prinudne naplate, plaćanje duga na rate bez obračuna kamata na period do pet

godina, otpis dijela glavnog duga (direktnih poreza starijih od 10 godina, doprinosa za zdravstvo u slučajevima kada nije korištena zdravstvena zaštita jer Fond zdravstva nije ovjeravao radnicima zdravstvene knjižice), istovremena razmjena naloga za plaćanje u slučajevima gdje postoje međusobne obaveze i potraživanja između dužnika i korisnika sredstava javnih prihoda. Prijedlog Porezne uprave je bio i da se dužnici oslobode obaveze obezbjeđenja garancija ili da se propiše mogućnost obezbjeđenja garancija putem mjenica, da se onemogući isplata plaća bez istovremene uplate poreza i doprinosa na plaće, da se banke zakonom obavežu da ne dozvoljavaju realizaciju naloga o isplati plaća bez plaćanja doprinosa, da se zakonom propiše da Porezna uprava sa bankama ima *on-line* vezu, da se donese propis o poreznom knjigovodstvu, dograde propisi kojima se reguliše naplata i prinudna naplata. Prijedlog je da su svi javni subjekti dužni plaćati tekuće obaveze blagovremeno, te ukoliko to ne izvrše da Porezna uprava, bez odlaganja, provede sve aktivnosti prinudne naplate, a u slučaju kašnjenja u otplati rata duže od 30 dana ili tekućih obaveza propisati obavezu pokretanja stečajnog postupka. Ono na čemu je Porezna uprava naročito insistirala jeste da uz bilo koje usvojeno rješenje, za plaćanje duga treba biti uslov da dužnici moraju plaćati tekuće porezne obaveze i da se otpis duga ne vrši na ime doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje koje ulazi u obračun penzijsko-invalidskog staža. Paralelno sa ovim prijedlozima Porezna uprava je preporučila da svi organi upravljanja i osnivači dužnika hitno, a najkasnije u roku od 30 dana, izvrše analizu poslovanja, te provedu brze, duboke i fundamentalne promjene svih ključnih aktivnosti koje će dovesti do smanjenja i racionalizacije troškova, povećanja obima rada i prihoda, čime će se stvoriti uvjeti za blagovremenu uplatu javnih prihoda. Isto tako je potrebno zakonom zabraniti obavljanje svih javnih funkcija rukovodiocima privrednih društava i drugih poslovnih subjekata koji su vršili utaje poreza ili su svjesno izbjegavali da prijave i plate porez.

Naprijed navedene aktivnosti, kao i druge koje nisu našle prostora u ovom radu, dovele su do rekordne naplate direktnih poreza i doprinosa u 2016. godini u ukupnom iznosu od 4.456.966.505 KM, a kako je to prikazano u sljedećoj tabeli:

r.b.	NAZIV PRIHODA	2015.	2016.	Index 2016/2015	Razlika u KM
1.	Porez na promet proiz. i usluga*	2.999.562	26.109.211	870,43%	23.109.649
2.	Zaostale uplate poreza	7.214.955	4.611.044	63,91%	-2.603.911
3.	Porez na dobit	187.673.128	246.541.505	131,37%	58.868.377
4.	Porezi na imovinu	141.733.269	163.567.576	115,41%	21.834.307
5.	Ostali porezi	1.388.608	1.487.099	107,09%	98.491
6.	Porez na dohodak	330.160.562	367.203.004	111,22%	37.042.442
7.	Naknade i takse	341.617.748	372.419.233	109,02%	30.801.485
8.	Posebne naknade	207.589.872	233.155.726	112,32%	25.565.854
9.	Novčane kazne	41.291.582	43.125.417	104,44%	1.833.835
DIREKTNI POREZI (2 - 9)		1.258.669.724	1.432.110.604	113,78%	173.440.880
DOPRINOSI (10 - 12)		2.843.375.750	2.993.484.050	105,28%	150.108.300
10.	Doprinos za PIO	1.570.227.486	1.647.838.401	104,94%	77.610.915
11.	Dop. za zdravstveno osiguranje	1.143.214.758	1.208.589.791	105,72%	65.375.033
12.	Dop. za osig. od nezaposlenosti	129.933.506	137.055.858	105,48%	7.122.352
UKUPNO DIR. POREZI I DOP.		4.102.045.474	4.425.594.654	107,89%	323.549.180
13.	Neporezni prihodi**	2.414.570	5.262.640	217,95%	2.848.070
UKUPNO NAPLAĆENI PRIHODI		4.107.459.606	4.456.966.505	108,51%	349.506.899

*Zaostale uplate utvrđene po Zakonu o porezu na promet proizvoda i usluga koji je bio u primjeni do 2005. godine

**Prihodi po osnovu troškova prinudne naplate i zapljene u postupku prinudne naplate.

U 2016. godini je ukupno naplaćeno 4.456.966.505 KM javnih prihoda i doprinosa, što je u odnosu na 2015. godinu više za 8,51% odnosno za 349.506.899 KM. Od ukupno ostvarenih prihoda na direktne poreze se odnosi 1.432.110.604 KM, što je za 13,78% više u odnosu na prošlu godinu. Ukupno naplaćeni doprinosi iznose 2.993.484.050 KM, što je za 5,28% više od naplaćenih doprinosa u 2015. godini. U strukturi direktnih poreza najveće povećanje u odnosu na prošlu godinu je kod poreza na dobit, i to za 31,37% i kod poreza na imovinu za 15,41%. Doprinosi za PIO su veći za 4,94% u odnosu na referentnu godinu, doprinosi za zdravstvo za 5,72% i doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti za 5,48%.

Ukupno naplaćeni porezni prihodi i doprinosi u Federaciji BiH po kantonima u periodu januar - decembar 2016/2015. ostvareni su u iznosima kako je to navedeno u sljedećoj tabeli:

r.b.	KANTON	2015.	2016.	Index (2016/2015)	Učešće kantona
1.	Sarajevski	1.532.728.339	1.656.211.962	108,10%	37,20%
2.	Tuzlanski	662.618.105	719.949.395	108,70%	16,20%
3.	Zeničko-dobojski	540.923.796	556.818.080	102,90%	12,50%
4.	Hercegovačko-neretvanski	513.442.875	575.209.973	112,00%	12,90%
5.	Srednjobosanski	292.169.081	315.403.994	108,00%	7,10%
6.	Unsko-sanski	263.622.749	286.175.101	108,60%	6,40%
7.	Zapadnohercegovački	137.752.656	166.120.060	120,60%	3,70%
8.	Livno	78.952.489	84.508.456	107,00%	1,90%
9.	Bosansko-podrinjski	42.302.279	49.423.969	116,80%	1,10%
10.	Posavski	42.947.237	47.145.517	109,80%	1,10%
Ukupno		4.107.459.606	4.456.966.506	108,51%	100,00%

Najveće učešće u naplati svih javnih prihoda ima Kanton Sarajevo sa iznosom od 1.656.211.962 KM, odnosno 37,2% od ukupne naplate, zatim Tuzlanski kanton 719.949.395 KM - 16,2%, Hercegovačko-neretvanski kanton 575.209.973 - 12,9%, Zeničko-dobojski kanton 556.818.080 KM - 12,5%, Srednjobosanski kanton 315.403.994 KM - 7,1%, Unsko-sanski kanton, 286.175.101 KM - 6,4%, Zapadnohercegovački kanton 166.120.060 KM - 3,7%, Kanton Livno 84.508.456 KM - 1,9%, Bosansko-podrinjski kanton 49.423.969 KM - 1,1% i Posavski kanton 47.147.517 KM - 1,1%.

Pozitivan trend naplate prihoda ostvaren je i u prva dva mjeseca 2017. godine. Naime, u mjesecu januaru i februaru 2017. godine naplaćeni su porezi u iznosu od 734.907.457,00 KM, što je za 67.155.729,00 KM više u odnosu na 2016. godinu ili iskazano u procentima rast iznosi 10,06%.

3. Aktivnosti na sprečavanju sive ekonomije

Siva ekonomija je izraz koji u svom najširem obimu podrazumijeva i obuhvata ekonomske aktivnosti nad kojima država nema odgovarajući nadzor, a koje nisu oporezovane. Siva ekonomija prisutna je u svim državama svijeta, te ovisno o njihovoj ekonomskoj snazi predstavlja veći ili manji problem. U BiH ne postoji, niti je ikad postojala pouzdana statistika koliko se ekonomskih aktivnosti u BiH odvija u neformalnim tokovima.

Već nekoliko godina se govori da se na nivou BiH siva ekonomija kreće u iznosu od oko 30% BDP-a. Krajem 2016. godine MasterCard je objavio istraživanje koje govori da je siva ekonomija na nivou države BiH negdje oko 25,5% BDP-a. Studija je obuhvatila jednu sveobuhvatnu ekonometrijsku procjenu sive ekonomije u BiH. Ovakva analiza je karakteristična po tome što je siva ekonomija po prvi put analizirana u cjelini, kako njeni pasivni, tako i aktivni aspekti. Prema izvještaju MasterCarda gotovinsko plaćanje je glavni razlog sive ekonomije, a ona se može suzbiti samo putem povećanja učestalosti korištenja elektronskih načina plaćanja. Ako uzmemo u obzir samo FBiH i činjenicu da bi smanjenje sive ekonomije za samo 1% dovelo do povećanja BDP-a u FBiH za oko 187 miliona KM² godišnje, možemo vrlo lako zaključiti da bi na osnovu povećanog BDP-a koji bi bio u formalnim ekonomskim tokovima svakako došlo i do rasta prihoda i doprinosa. Kada govorimo o sivoj ekonomiji, moramo uzeti u obzir da je siva ekonomija u svakoj zemlji posljedica, a ne uzrok.

Osnovni uzroci sive ekonomije u BiH su:

- složen i komplikovan porezni sistem (porezni propisi se donose na nivou: države, dva entiteta, Distrikta Brčko, 10 kantona i velikog broja jedinica lokalne samouprave, a za njihovu primjenu su nadležne četiri porezne uprave: Uprava za indirektno oporezivanje BiH, Porezna uprava Federacije BiH, Poreska uprava Republike Srpske i Poreska uprava Brčko distrikta),
- propisi koji se često mijenjaju, nedosljedna primjena propisa, nedovoljno poznavanje propisa,
- neodgovarajući kapacitet kontrolnih organa za sprovođenje propisa,
- tolerancija države prema sivoj ekonomiji (neadekvatan rad inspekcija, carinskih organa, sudova, tužilaštava i policije),
- nizak nivo porezne kulture poreznih obveznika,
- nepovjerenje u državne institucije, netransparentno trošenje sredstava i korupcija,
- velika porezna i parafiskalna opterećenja,
- administrativne prepreke i administrativni troškovi za registraciju i odjavu djelatnosti,
- visoka stopa nezaposlenosti i siromaštvo,
- želja za bogaćenjem u kratkom periodu i sl.

Posljedice sive ekonomije su:

- nelojalna konkurencija koju prouzrokuju subjekti koji posluju u zoni sive ekonomije, a to dovodi do zatvaranja privrednih subjekata koji poštuju propise i plaćaju poreze ili njihovog prelaska u sivu zonu, otpuštanja radnika i smanjenja investicija,
- manji javni prihodi koji prouzrokuju nedovoljna sredstva za: penzije, zdravstvo, obrazovanje, socijalna davanja, bezbjednost, vladavinu prava, komunalne usluge, infrastrukturu i sl.,
- narušavanje prava radno angažovanih lica, bezbjednosti i zdravlja (izostanak uplate doprinosa za penzijsko i zdravstveno osiguranje, osiguranje za slučaj nezaposlenosti, osiguranje u slučaju povrede na radu) i drugi problemi.

Siva ekonomija je prepreka za razvoj preduzeća, za ekonomski rast i za izgradnju kvalitetnijeg života svih građana. Ona znači mnogo više od nenaplaćenog poreza jer dovodi do gubitka radnih mjesta, zatvaranja preduzeća, manjeg budžeta za penzije,

---

² U 2015. godini BDP FBiH je iznosio 18.697 mil KM (Izvor: Federalni zavod za statistiku), a za 2016. još uvijek nisu objavljeni zvanični podaci.

zdravstvo, obrazovanje, infrastrukturu, kulturu, socijalna davanja i sve ono što građani dobijaju od države i što se finansira od javnih prihoda.

Siva ekonomija se prije svega može suzbijati kvalitetno osmišljenom ekonomskom politikom koja u sebi treba da sadrži kvalitetne mjere: porezne politike, politike zapošljavanja i kvalitetne politike nadzora. Kada je u pitanju nadzor i suzbijanje sive ekonomije, važno je naglasiti da to nije jedini zadatak Porezne uprave nego i drugih kontrolnih ograna, kao što su Uprava za indirektno oporezivanje, Federalna uprava za inspeksijske poslove, kantonalne uprave za inspeksijske poslove i drugi državni i entitetski kontrolni organi. Zbog toga je za konkretne i vidljive rezultate neophodna saradnja i sinergija svih ovih organa, ali i prije toga potrebno je urediti pravni okvir i kaznenu politiku za one koji posluju u zoni sive ekonomije.

Sprečavanje sive ekonomije u BiH zahtijeva sistemsko i sinergijsko djelovanje svih kontrolnih organa, sudova i tužilaštava s jedne strane i donošenje zakona koji ne potiču sivu ekonomiju.

Aktivnosti protiv sive ekonomije trebaju imati sljedeće elemente:

- dobar i jasan pravni okvir,
- dobra kontrola granica i uvoza,
- smanjenje gotovine u platnom prometu,
- blagovremeni, efikasniji i ujednačen inspeksijski nadzor na cijelom području BiH,
- učinkovitiji rad kontrolno-nadzornih organa, sudova i tužilaštava,
- odmjerene i brze sankcije koje ne proizvode nejednakost, subjektivizam, anarhiju ili korupciju,
- svijest građana da kontrolnim organima prijavljuju sve nepravilnosti i nezakonitosti u poslovanju poreznih obveznika,
- uloga javnosti (medija) i osmišljen marketinški pristup države,
- eliminacija neracionalnog trošenja države i usmjeravanje sredstava od poreza u što većem obimu u razvojnu komponentu, u investicije, infrastrukturu i modernizaciju kako bi građani osjetili pravičnost poreznog sistema, odnosno kako bi znali da su sredstva koja daju državi namijenjena za njih i buduće generacije, a ne da se njima samo finansira rastrošan državni aparat, i
- uspostava sistema koji će omogućiti da svi imaju jednaka prava i obaveze.

U slučaju BiH jedan od glavnih problema sive ekonomije je neadekvatna kontrola granica i utvrđivanje carinskih i poreznih osnovica, nedovoljan rad kontrolnih organa, neadekvatan pravni okvir, neadekvatna i spora sankcija, prisustvo gotovine u platnom prometu, korupcija i dr. Problem kontrole granica se aktivno mora rješavati na nivou čitave države. Tokom 2015. godine je stupio na snagu novi Zakon o unutrašnjem platnom prometu i Uredba o plaćanju gotovim novcem, ali problemi nekontrolisanog prisustva gotovine u platnom prometu su još uvijek veoma izraženi. Kada su u pitanju porezne osnovice politika Porezne uprave je opredijeljena za širenje porezne baze, jer će na taj način doći do smanjenja mogućnosti za poslovanje u neformalnim tokovima i izbjegavanje plaćanja poreza. U tom pravcu je prema Vladi Federacije BiH upućeno niz inicijativa za izmjenu zakonskih propisa u oblasti oporezivanja dohotka i širenja porezne osnovice. Porezna uprava unatoč velikim finansijskim i materijalnim ograničenjima, nedostatku poreznih službenika (najviše inspektora) ulaže velike napore da ovu pojavu dovede do nekih prihvatljivih okvira, jer je njeno potpuno eliminisanje skoro nemoguće postići. To nisu uspjele ni druge zemlje koje raspolažu ogromnim resursima za kontrolu svih ekonomskih tokova u svojim zemljama.

Prema trenutnoj situaciji kaznena politika prema nekim zakonima je takva da je više isplativo da se plate kazne za neprijavlivanje radnika nego da se posluje u zakonskim

okvirima. Ovo se najbolje vidi u propisanim sankcijama za neprijavlivanje radnika – „rad na crno“ i neizdavanje računa. Naime, za neprijavljenog radnika na snazi su tri zakona kojima je propisana kazna za pravno lice u različitim rasponima, i to: po Zakonu o radu od 500,00 KM do 2.000,00 KM, po Zakonu o Poreznoj upravi Federacije BiH propisana kazna iznosi od 3.000,00 KM do 30.000,00 KM i po Zakonu o registraciji, kontroli i naplati doprinosa od 5.000,00 KM do 100.000,00 KM.

Za neizdavanje računa na snazi su četiri zakona kojima je propisana kazna u različitim rasponima, i to: po Zakonu o fiskalnim sistemima od 2.500,00 KM do 20.000,00 KM, po Zakonu o unutrašnjoj trgovini od 500,00 KM do 15.000,00 KM, po Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti od 150,00 do 5.000,00 KM i po Zakonu o zaštiti potrošača u BiH od 150,00 KM do 3.500,00 KM.

Pored ovih zakona, imamo Zakon o upravnom postupku po kojem treba primjeniti nižu obavezu ako se time postiže cilj zakona i Zakon o prekršajima po kojem se kao sankcija može izreći ukor, a izrečena kazna može platiti u 50% izrečene kazne. Prema tome, sistemski se daje diskreciono pravo (kontrolnim organima ili sudu) da odlučuje po svom „nahođenju“.

Ovakva zakonska rješenja ne samo da stavljaju obveznike u nejednakopravan položaj, već su zasigurno i izvor potencijalne korupcije. Prema tome, ako se želimo istinski boriti protiv „rada na crno“ onda pored rada i sinhronizacije rada kontrolnih organa treba sinhronizirati i zakone i sudsku praksu.

Na putu suzbijanja ove pošasti u društvu Porezna uprava je jasno opredijeljena za učinkovitiji nadzor, neophodnu reformu pravnih propisa i kaznene politike koje će dati pozitivne rezultate. U svom radu i po službenoj dužnosti daje prijedloge i inicijative za poboljšanje zakonskih propisa. Uvedene su mnoge izmjene u poslovanju kompletne Uprave, a naročito u segmentu inspekcije kako bi se povećala efikasnost u sprečavanju sive ekonomije. Od novembra mjeseca 2015. godine Uprava provodi brze kontrole, tzv. „brze akcije“, koje su usmjerene u ona područja koja su se prema nekim analizama pokazala kao najrizičnija i u kojima je najviše neformalne ekonomije. Iako se u javnosti spominje da se to dešava najviše u trgovini i ugostiteljstvu, analize pokazuju da je ova pojava skoro jednako prisutna i u drugim proizvodnim i uslužnim djelatnostima kao što su građevinarstvo, tekstilna proizvodnja, poljoprivredne djelatnosti, pružanje usluga zdravstvene zaštite i mnoge druge oblasti. Porezna uprava je pored redovnih kontrola, potpunih, djelomičnih i drugih kontrola koje redovno čini na području cijele Federacije, izvršila 33 jednodnevne akcije u kojima su postignuti izuzetni rezultati. Primarni cilj ovih akcija bio je:

- sprečavanje sive ekonomije,
- otkrivanje rada na crno,
- otkrivanje rada bez odobrenja,
- neevidentiranje prometa i neizdavanje računa,
- podizanje svijesti obveznika da sami prijavljuju i plaćaju svoje porezne obaveze,
- porast javnih prihoda, i
- podizanje rejtinga i ugleda Porezne uprave.

U brzim akcijama kontrolisano je 8.148 poreznih obveznika, gdje njih 1.289 nije uopće imalo odobrenje nadležnog organa. Otkriveno je 2.822 radnika koji nisu bili prijavljeni i za koje poslodavac nije uopće uplaćivao doprinose. Utvrđeno je da skoro 750 objekata nema instaliran fiskalni uređaj i da oko 2.550 obveznika nije izdavalo račune. Zbog ovih nepravilnosti privremeno su zapečaćena 1.872 objekta i izdato je 5.050 prekršajnih naloga sa izrečenim novčanim kaznama u iznosu od 11.671.060 KM.

Kontrole su provedene na području cijele Federacije, a u sljedećoj tabeli se daje prikaz provedenih akcija sa utvrđenim stanjem po kantonima:

Kantonalni ured	Ukupan broj kontrola	Rad bez odobrenja	Br.neprijavljenih radnika	Neinstaliran fiskalni uređaj	Neevidentiranje prometa	PODUZETE MJERE		
						Zapečaćeni objekti	Br.kontrola u kojima su izdati prekršajni nalози	Iznos prekršajnih naloga (KM)
KPU SARAJEVO	2.194	697	1.255	387	850	848	1.598	2.786.550
KPU TUZLA	1.283	61	390	75	345	242	797	1.914.020
KPU MOSTAR	1.187	89	243	71	313	192	602	1.643.250
KPU ZENICA	1.008	267	401	42	274	221	488	1.711.010
KPU BIHAĆ	718	58	164	52	248	148	477	1.008.300
KPU N.TRAVNIK	694	89	233	34	196	124	465	1.108.970
KPU LIVNO	428	17	53	72	144	53	234	568.650
KPU LJUBUŠKI	358	10	56	7	79	36	250	544.010
KPU ORAŠJE	157	1	20	2	48	1	74	213.800
KPU GORAŽDE	121	0	7	5	35	7	65	172.500
UKUPNO	8.148	1.289	2.822	747	2.532	1.872	5.050	11.671.060

Rezultati ovih akcija dokazuju da su pomenute aktivnosti imale značajan direktan i indirektan uticaj na smanjenje „rada na crno“. Direktan uticaj je što su se objekti koji su otkriveni bez odobrenja za rad morali registrirati i prijaviti radnike, a poslodavci kod kojih su zatečeni radnici koji su radili na crno morali su te radnike prijaviti i za njih obračunati i uplatiti doprinose i poreze. Prema tome, ovo je imalo pozitivne refleksije na povećanje broja zaposlenih, a prijavljeni radnici su stekli određena prava koja nisu imali prije, odnosno osnovna ljudska prava – pravo na zdravstvenu zaštitu i pravo da u svojoj budućnosti ostvare penziju. Indirektan uticaj se ogleda u transparentnosti rada Poreze uprave i medijskoj potpori koja je dovela do toga da značajan broj poreznih obveznika, i prije nego što ih posjeti Porezna uprava, prijavi svoje radnike. Primjera radi, kada u jednoj ulici ili dijelu općine se zapečati objekat zbog rada na crno tada ostali obveznici (susjedi), vidjevši šta se događa u okruženju, sami i prije nego što inspektori Porezne uprave zakucaju na njihova vrata, izvrše prijavu radnika, odnosno preduzmu aktivnosti na zakonskom usklađivanju svog poslovanja.

Naročito treba ukazati na to da osnovni i primarni cilj Porezne uprave nije bio kažnjavanje, pečaćenje i zatvaranje objekata, niti će to ikada biti. Cilj je da svaki porezni obveznik ispunjava svoje obaveze, da ih dobrovoljno prijavi i plati, da prijavi svakog radnika. Da cilj Porezne uprave nije represija, Uprava je pokazala medijskom najavom inspekcijских kontrola koje nije izvršila, jer je pružala priliku obveznicima da svoje poslovanje usklade sa zakonima. Međutim, brze kontrole pružaju informaciju da značajan broj obveznika i dalje ne posluje propisno, pa će se u narednom periodu ove kontrole i pojačati.

Porezna uprava ne smatra uspjehom izrečene sankcije od preko 11,6 miliona KM, ali smatra uspjehom rekordnu naplatu javnih prihoda u 2016. godini od oko 4,5 milijarde KM, u kom iznosu najveći doprinos je obveznika koji nisu sankcionisani. Za Poreznu upravu bi bio još veći uspjeh da je naplata prihoda veća, a da nije nikog sankcionisala. Porezni inspektori osjećaju i imaju nelagodu kada zapečate radnju poreznom obvezniku, ali osjećaju i zadovoljstvo kada se pečaćenjem radnje obveznik primora da izvrši prijavu

radnika koji nije imao nikakva prava radeći neprijavljen. Dobra je stvar kada svaki obespravljeni zaposlenik počne ostvarivati svoja prava u skladu sa važećim zakonima, jer radnici zaposleni na crno ne ostvaruju niti jedno pravo koje im pripada po osnovu radnog odnosa: penziono, zdravstveno osiguranje, zaštitu na radu i sl. U BiH se nažalost razvija percepcija da je Dejton kriv za sve. Međutim, puno veći problem BiH je odsustvo sistema, pravde, racionalnosti, efikasnosti i odgovornosti.

Porezna uprava će i u narednom periodu usmjeriti sve raspoložive resurse u cilju povećanja naplate javnih prihoda za koje je nadležna i intenzivirat će sve svoje aktivnosti ka smanjenju porezne evazije i sive ekonomije. Posebnu pažnju će posvetiti jačanju svog ugleda i reputacije, kako bi bila što bolji servis poreznim obveznicima i poboljšala stepen dobrovoljnog poštivanja propisa i plaćanja poreznih obaveza. Nastojat će neprekidno unapređivati svoje usluge i educirati javnost o značaju poštivanja poreznih propisa. Sve mjere koje čini će povećati svijest poreznih obveznika da sami prijavljuju i plaćaju porezne obaveze i u 2017. godini. Porezna uprava koristi svaku priliku da se javno zahvali svim poreznim obveznicima koji uredno izvršavaju svoje porezne obaveze i poziva sve porezne obveznike da posluju legalno, da svoj novac koriste za unapređenje poslovanja, investicije, razvoj, za isplatu plaća zaposlenicima, a ne da teško zarađeni novac troše na plaćanje kazni i kamata. Porezna uprava poziva obveznike da svoje obaveze izvršavaju blagovremeno, da ih dobrovoljno prijavljuju i plaćaju, da prijave svakog radnika, odnosno da posluju u skladu sa poreznim i drugim važećim propisima, jer je to najbolji i najsigurniji način poslovanja.

Informacije koje građani dostavljaju će pomoći Poreznoj upravi na otkrivanju nepravilnosti i nezakonitog poslovanja. Porezna uprava svakom prilikom upućuje pozive i poruke građanima da sve nezakonite radnje za koje imaju saznanja prijavljuju. Slogani kojima se obraća građanima su: *„Ne dozvolite da vašu sreću umanjuju oni koji varaju državu i ne plaćaju poreze, jer porez je vaš novac. Vašim prijavama vi ste na putu dobra, pravde, istine i pomoći svojoj domovini, a ovo su najviše univerzalne vrijednosti – budite dio univerzalnih vrijednosti. Vaš odaziv nije „cinkarenje“. Oni koji to nazivaju „cinkarenjem“ ne žele dobro vama, vašim susjedima i našoj domovini i oni odobravaju nezakonito bogaćenje pojedinaca.“*

Zaključak

Porezna uprava naglašava da države koje nemaju uređen porezni sistem (poreznu politiku i poreznu upravu) su na veoma niskom nivou razvoja, nestabilne su, imaju izraženu korupciju, ugrožena prava i po svim kriterijima zauzimaju nepovoljna mjesta na tabelama uređenih država. Zbog tog razloga Porezna uprava se zalaže za pravednu, racionalnu i efikasnu upravu i izgradnju pravednog, jasnog i stabilnog poreznog sistema koji će odgovoriti potrebama razvoja zemlje. Porezna uprava koristi svaku priliku da se zahvali svim građanima koji svojim informacijama, na bilo koji način, pomažu Poreznoj upravi na otkrivanju nepravilnosti i nezakonitog poslovanja i uvijek ih poziva da to i dalje čine. Građani su veoma zaslužni za ostvarenje izuzetno dobrih rezultata koji su postignuti u 2016. godini. Ti rezultati se ogledaju u rekordnoj naplati javnih prihoda od oko 4,5 milijardi KM i povećanju od 8,51%. Pored toga, izuzetne rezultate rada Porezna uprava je postigla i u svim drugim segmentima rada, a naročito u segmentu inspekcijskog nadzora, što je značajno doprinijelo smanjenju sive ekonomije. Kroz sve svoje aktivnosti koje je činila u prethodnoj godini, a to će nastaviti i u narednom periodu, Porezna uprava je započela svojevrsni rat u pravcu suzbijanja ove negativne i razarajuće društveno-ekonomske pojave protiv koje se bori ogroman broj zemalja u svijetu. Sa problemima sive ekonomije susreću se čak i najrazvijenije zemlje svijeta i u tu svrhu troše ogromna finansijska sredstva. Za razliku od njih Porezna uprava se ovom problemu suprotstavlja sa velikim ograničenjima u

radu i nedostatkom materijalnih sredstava. To će činiti i u narednom periodu u cilju postizanja što veće efikasnosti i boljih rezultata. Porezna uprava se zahvaljuje svim poreznim obveznicima što su u 2016. godini uplatili rekordan iznos javnih prihoda do sada i poziva porezne obveznike da poštuju zakone kako se ne bi izlagali dodatnim troškovima. Porezna uprava želi biti partner poreznim obveznicima i graditi transparentne odnose zasnovane na važećim zakonima. Porezna uprava koristi slogane: „Prijavite i platite porez za vašu sadašnjost i budućnost. Učinite korak za domovinu, pravednije društvo i bolji život svih građana.“

Posebnu zaslugu u dobrim rezultatima rada imaju mediji koji izvještavaju javnost o radu Porezne uprave. Svojim objektivnim i pravovremenim izvještavanjem su doprinijeli transparentnijem radu Porezne uprave i podizanju ukupne svijesti poreznih obveznika da izmiruju svoje obaveze, te vas pozivamo da i dalje pratite rad Porezne uprave.

Literatura

- Izvještaj o radu Porezne uprave FBiH za 2016. godinu
- MasterCard i Ernst & Young, Studija o stanju sive ekonomije u Bosni i Hercegovini, novembar 2016. godine.
- Strategija rada Porezne uprave FBiH za 2014-2018. godinu.